

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **M.**, bývajúcej v **B.**, zastúpenej advokátskou kanceláriou Consulting – MT, s.r.o. (pôvodne JUDr. Martin Timcsák, advokát, s.r.o.), so sídlom v Bratislave, Zámocké schody č. 2/A, v mene ktorej koná ako konateľ advokát JUDr. Martin Timcsák, proti žalovanému **Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 2, **o ochranu osobnosti**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 14 C 269/2008, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. septembra 2012 sp. zn. 3 Co 237/2010 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 27. septembra 2012 sp. zn. 3 Co 237/2010 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava V (ďalej aj „súd prvého stupňa“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom z 19. októbra 2010 č. k. 14 C 269/2008-295 zamietol žalobu o ochranu osobnosti a v časti petitu, ktorou sa žalobkyňa domáhala vyslovenia porušenia povinnosti mlčanlivosti žalovaným tým, že sprístupnil M. jej list adresovaný ministrovi vnútra obsahujúci jej osobné údaje, konanie zastavil a rozhodol o trovách konania. Zamietnutie žaloby odôvodnil tým, že nemal preukázané, že by žalovaný zasahoval do práva žalobkyne na ochranu osobnosti šírením nepravdivých údajov. Kritiku voči žalobkyni považoval za vecnú a oprávnenú.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (ďalej aj odvolací súd) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 27. septembra 2012 sp. zn. 3 Co 237/2010 na odvolanie žalovanej rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Zároveň rozhodol, že žalovanému sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania. Odvolanie považoval za nedôvodné poukazujúc na dôvody prvostupňového rozsudku, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožnil. Zamietnutie návrhu žalobkyne na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., za účelom polozenia

predbežných otázok Súdnemu dvoru Európskej únie (o ktorom rozhodol na odvolacom pojednávaní dňa 19. 10. 2012 pred rozhodnutím vo veci samej) odôvodnil tým, že položenými otázkami sa žalobkyňa domáha, aby Súdny dvor Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) podal výklad, či pre posúdenie veci bolo potrebné vychádzať z vnútroštátneho práva a prax žalobkyne sa mala posudzovať podľa vnútroštátneho práva.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala dovolanie žalobkyňa. Žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a tiež rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila odňatím možnosti konať pred súdom, inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a nesprávnym právnym posúdením veci. Za odňatie možnosti konať pred súdom považovala, že odvolací súd svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil, a že vo výrokovej časti svojho rozhodnutia nerozhodol o jej návrhu na prerušenie konania. Rovnako namietala, že súd rozhodoval v nesprávnom zložení (§ 237 písm. g/ O. s. p.), keďže nerozhodol o postúpení veci Súdnemu dvoru na zaujatie stanoviska.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas účastníčkou konania, preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu prechádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 238.

Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je v prvom rade prípustné (a súčasne dôvodné) vtedy, ak je konanie postihnuté vadami taxatívne uvedenými v § 237 O. s. p., ktoré spôsobujú tzv. zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. K týmto vadám prihliada dovolací súd - ak je dovolanie podané včas a na to oprávneným subjektom - z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 veta druhá O. s. p.). Existenciu väd konania uvedených v § 237 O. s. p. žalobkyňa tvrdila, a to konkrétne vadu uvedenú pod písm. f/.

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Vada konania vymedzená v citovanom ustanovení § 237 písm. f/ O. s. p. je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.).

Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I ÚS 226/03) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu vo vnútroštátnych podmienkach Slovenskej republiky ustanovuje § 157 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil; dbá pritom aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. V spojitosti s § 167 ods. 2 O. s. p. toto ustanovenie primerane platí aj pre odôvodnenie uznesenia súdu.

Ústavne konformným výkladom ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p. pritom treba dospieť k záveru, že s požiadavkami v ňom uvedenými je v rozpore nielen úplný, či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napr. aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú a napokon i len všeobecné súhrnné zistenia bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto zistenia vyvedené. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada

i so špecifickými námietkami účastníka. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia právom predvídaným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov, a teda sa mu odníma možnosť konať pred súdom.

Podľa názoru dovolacieho súdu bolo takouto vadou postihnuté i konanie pred odvolacím súdom v prejednávanej veci.

Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že odvolací súd sa nedostatočne vypořiadal s návrhom žalobkyne na prerušenie konania a predloženie prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru. Zamietnutie tohto návrhu odôvodnil vetou : „Položenými otázkami pre Súdny dvor ES sa žalobkyňa domáha, aby Súdny dvor ES podal výklad k tomu, či pre posúdenie veci bolo potrebné vychádzať z vnútroštátneho práva a prax navrhovateľky sa mala posudzovať podľa vnútroštátneho práva.“ Takéto odôvodnenie je jednak bez ďalšieho nespreskúmateľné, a jednak odporuje obsahu otázok, ktoré žalobkyňa navrhla položiť Súdnemu dvoru. Odvolací súd tieto otázky výslovne uviedol na strane 6 v odseku 2 až 5 odôvodnenia rozsudku, pričom ich obsah nevyvoláva pochybnosti, že ide o otázky týkajúce sa výkladu práva Európskej únie, a to Rozhodnutia Rady č. 479/2003 a Služobného poriadku (Nariadenia rady 259/1968/EHS v znení Nariadenia rady č. 723/2004). Keďže v predmetnej veci súd prvého stupňa aplikoval označené právo Európskej únie, bol odvolací súd povinný náležite a presvedčivo odôvodniť, prečo nepovažoval za potrebné požiadať o jeho výklad. Tým, že zamietnutie návrhu na prerušenie konania odôvodnil v zjavnom rozpore s obsahom spisu, zaťažil konanie vadou majúcej za následok zmätočnosť konania pred ním a zároveň dôvodnosť podaného dovolania, ktoré v časti smerujúcej proti zamietnutiu návrhu žalobkyne na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. bolo prípustné podľa § 239 ods. 1 písm. b/ O. s. p. (rozsudok dovolacieho súdu mal v tejto časti povahu uznesenia). Na tejto skutočnosti nič nemení inak nesprávny postup dovolacieho súdu, keď o tomto návrhu rozhodol na pojednávaní, no výrok o jeho zamietnutí opomenul uviesť vo výroku rozsudku.

So zreteľom na uvedené dovolací súd rozsudok dovolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O. s. p.), a to bez toho, aby sa zaoberal dovolacími námietkami týkajúcimi väd konania súvisiacich s meritórnym rozhodnutím veci

(preskúmateľnosťou rozsudku odvolacieho súdu), pretože by to bolo v tomto štádiu konania predčasné. Pokiaľ by totiž rozhodnutie odvolacieho súdu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania nebolo správne, bolo by konanie pred odvolacím súdom postihnuté vadou vyplývajúcou z § 237 písm. g/ O. s. p. (o odvolaní proti prvostupňovému rozsudku by bolo rozhodnuté nesprávne obsadeným súdom), v dôsledku ktorej by rozsudok odvolacieho súdu musel byť bez ďalšieho zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. septembra 2014

JUDr. Rudolf Č i r č, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Pudmarčíková